

PROTOKOL (br. 4)
**O STATUTU EUROPSKOG SUSTAVA SREDIŠNJIH BANAKA I
EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE**

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

ŽELEĆI utvrditi Statut Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke predviđen člankom 129. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije:

POGLAVLJE I.
EUROPSKI SUSTAV SREDIŠNJIH BANAKA

Članak 1.

Europski sustav središnjih banaka

U skladu s člankom 282. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Europska središnja banka (ESB) i nacionalne središnje banke čine Europski sustav središnjih banaka (ESSB). ESB i nacionalne središnje banke država članica čija je valuta euro čine Eurosustav.

ESSB i ESB izvršavaju svoje zadaće i obavljaju svoje aktivnosti u skladu s odredbama Ugovorâ i ovog Statuta.

POGLAVLJE II.
CILJEVI I ZADAĆE ESSB-A

Članak 2.

Ciljevi

U skladu s člankom 127. stavkom 1. i člankom 282. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije glavni je cilj ESSB-a održavanje stabilnosti cijena. Ne dovodeći u pitanje cilj stabilnosti cijena, ESSB podržava opće ekonomske politike u Uniji kako bi doprinio ostvarivanju ciljeva Unije utvrđenih u članku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. ESSB djeluje u skladu s načelom otvorenog tržišnog gospodarstva sa slobodnim tržišnim natjecanjem, dajući prednost učinkovitoj raspodjeli resursa te u skladu s načelima određenima člankom 119. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 3.

Zadaće

3.1. U skladu s člankom 127. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije osnovne zadaće koje se provode putem ESSB-a jesu:

- utvrđivanje i provođenje monetarne politike Unije,
- obavljanje deviznih poslova u skladu s odredbama članka 219. tog Ugovora,
- držanje i upravljanje službenim deviznim pričuvama država članica,
- promicanje nesmetanog funkcioniranja platnih sustava.

3.2. U skladu s člankom 127. stavkom 3. navedenog Ugovora, članak 3. stavak 3.1. treća alineja ne dovodi u pitanje držanje i upravljanje operativnim deviznim sredstvima od strane vlada država članica.

3.3. U skladu s člankom 127. stavkom 5. navedenog Ugovora, ESSB doprinosi nesmetanom vođenju politika koje provode nadležne vlasti, a koje se odnose na bonitetni nadzor kreditnih institucija i stabilnost financijskog sustava.

Članak 4.

Savjetodavne funkcije

U skladu s člankom 127. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije:

(a) savjetovanje s ESB-om potrebno je:

- o svakom predloženom aktu Unije iz nadležnosti ESB-a;
- od strane nacionalnih tijela, u vezi sa svakim prijedlogom propisa iz nadležnosti ESB-a, ali u granicama i pod uvjetima koje odredi Vijeće u skladu s postupkom utvrđenim u članku 41.;

(b) O pitanjima iz svoje nadležnosti ESB može podnositi mišljenja institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije ili nacionalnim tijelima.

Članak 5.

Prikupljanje statističkih podataka

5.1. Kako bi preuzela zadaće ESSB-a, ESB uz pomoć nacionalnih središnjih banaka prikuplja potrebne statističke podatke od nadležnih nacionalnih tijela ili izravno od gospodarskih subjekata. U tu svrhu surađuje s institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i s nadležnim tijelima država članica ili trećih zemalja te s međunarodnim organizacijama.

5.2. Nacionalne središnje banke, u mjeri u kojoj je to moguće, izvršavaju zadaće opisane u članku 5. stavku 5.1.

5.3. ESB prema potrebi, pomaže usklađivanju pravila i praksi koje uređuju prikupljanje, objedinjavanje i distribuciju statističkih podataka u područjima svoje nadležnosti.

5.4. Vijeće u skladu s postupkom utvrđenim u članku 41. utvrđuje pravne i fizičke osobe koje podliježu obvezi izvješćivanja, režim tajnosti te odgovarajuće odredbe za izvršenje.

Članak 6.

Međunarodna suradnja

6.1. U području međunarodne suradnje koja obuhvaća zadaće povjerene ESSB-u, ESB odlučuje o načinu zastupljenosti ESSB-a.

6.2. ESB i nacionalne središnje banke, ako im ESB to odobri, mogu sudjelovati u međunarodnim monetarnim institucijama.

6.3. Članak 6. stavci 6.1. i 6.2. ne dovode u pitanje članak 138. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

POGLAVLJE III.

USTROJ ESSB-A

Članak 7.

Neovisnost

U skladu s člankom 130. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, pri izvršavanju ovlasti i obavljanju zadaća i dužnosti koje su im dodijeljene ovim Ugovorom i ovim Statutom, ni ESB ni nacionalne središnje banke kao niti članovi njihovih tijela nadležnih za odlučivanje ne smiju tražiti ni primati naputke od institucija, tijela, ureda i agencija Unije, bilo koje vlade država članica ili bilo kojeg drugog tijela. Institucije, tijela, uredi i agencije Unije i vlade država članica obvezuju se da će poštovati ovo načelo i da neće nastojati utjecati na članove tijela nadležnih za odlučivanje u ESB-u ili u nacionalnim središnjim bankama u obavljanju njihovih zadaća.

Članak 8.

Opće načelo

ESSB-om upravljaju tijela ESB-a nadležna za odlučivanje.

Članak 9.

Europska središnja banka

9.1. ESB, koji u skladu s člankom 282. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ima pravnu osobnost, u svakoj državi članici uživa najširu pravnu sposobnost koja se priznaje pravnim osobama na temelju prava države članice; ESB osobito može stjecati pokretnine i nekretnine ili njima raspolagati te biti stranka u sudskom postupku.

9.2. ESB osigurava da se zadaće dodijeljene ESSB-u na temelju članka 127. stavaka 2., 3. i 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije provode putem njegovih vlastitih aktivnosti na temelju ovog Statuta ili putem nacionalnih središnjih banaka na temelju članka 12. stavka 12.1. i članka 14.

9.3. U skladu s člankom 129. stavkom 1. navedenog Ugovora tijela ESB-a nadležna za odlučivanje jesu Upravno vijeće i Izvršni odbor.

Članak 10.

Upravno vijeće

10.1. U skladu s člankom 283. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Upravno vijeće sastoji se od članova Izvršnog odbora ESB-a i guvernera nacionalnih središnjih banaka država članica čija je valuta euro.

10.2. Svaki član Upravnog vijeća ESB-a ima jedan glas. Od dana kada broj članova Upravnog vijeća ESB-a premaši 21, svaki član Izvršnog odbora ima jedan glas, a pravo glasa ima 15 guvernera. Ova glasačka prava glasa dodjeljuju se i rotiraju kako slijedi:

- od dana kada broj guvernera prijeđe brojku 15, do dana kada dostigne brojku 22, guverneri se dijele u dvije skupine, u skladu s rangom prema veličini udjela nacionalnih središnjih banaka država članica u agregiranom bruto domaćem proizvodu po tržišnim cijenama te u ukupnoj agregiranoj bilanci monetarnih financijskih institucija onih države članice čija je valuta euro. Udjelu u agregiranom bruto domaćem proizvodu po tržišnim cijenama dodjeljuje se ponder od 5/6, a udjelu u ukupnoj agregiranoj bilanci monetarnih financijskih institucija dodjeljuje se ponder od 1/6. Prva skupina sastoji se od pet guvernera, a druga skupina od ostalih guvernera. Učestalost prava glasa guvernera koja se dodjeljuju prvoj skupini ne može biti manja od učestalosti prava glasa onih u drugoj skupini. Podložno prethodnoj rečenici, prvoj se skupini dodjeljuju četiri prava glasa, a drugoj skupini jedanaest prava glasa,
- od dana kada broj guvernera dostigne brojku 22, guverneri se dijele u tri skupine u skladu s rangom na temelju kriterija utvrđenih u prethodnoj alineji. Prva skupina sastoji se od pet guvernera i dodjeljuju joj se četiri prava glasa. Druga skupina sastoji se od polovice ukupnog broja guvernera, pri čemu se svaki razlomak zaokružuje na najbliži cijeli broj, a dodjeljuje joj se osam glasova. Treća skupina se sastoji od preostalih guvernera i dodjeljuju joj se tri prava glasa,

- u svakoj skupini prava glasa se guvernerima dodjeljuju na jednaka vremenska razdoblja,
- za izračun udjela u agregiranom bruto domaćem proizvodu po tržišnim cijenama primjenjuje se članak 29. stavak 29.2. Ukupna agregirana bilanca monetarnih financijskih institucija izračunava se u skladu sa statističkim okvirom koji se primjenjuje u Uniji u trenutku izračuna,
- kada se agregirani bruto domaći proizvod po tržišnim cijenama prilagođava u skladu s člankom 29. stavak 29.3., ili kada se broj guvernera poveća, veličina i/ili sastav skupina prilagođava se u skladu s navedenim načelima,
- Upravno vijeće ESB-a odlučujući dvotrećinskom većinom svih svojih članova bez obzira imaju li pravo glasa ili ne, poduzima mjere potrebne za provedbu gore navedenih načela i može donijeti odluku o odgađanju početka sustava rotacije do dana kada broj guvernera premaši 18.

Pravo glasa koristi se osobno. Odstupajući od tog pravila, poslovnikom iz članka 12. stavka 12.3. može se utvrditi da članovi Upravnog vijeća glasuju putem telekonferencije. Tim se poslovnikom također predviđa da član Upravnog vijeća koji je tijekom duljeg razdoblja spriječen i ne može prisustvovati sjednicama Upravnog vijeća može imenovati zamjenika članom Upravnog vijeća.

Odredbe prethodnih stavaka ne dovode u pitanje glasačka prava svih članova Upravnog vijeća bez obzira na to imaju li pravo glasa ili ne, na temelju članka 10. stavka 10.3. te članka 40. stavaka 40.2. i 40.3.

Osim ako je ovim Statutom drukčije predviđeno, Upravno vijeće odlučuje običnom većinom članova koji imaju pravo glasa. U slučaju neodlučenog rezultata glasovanja odlučujući je glas predsjednika.

Upravno vijeće za glasovanje mora imati kvorum od dvije trećine svojih članova koji imaju pravo glasa. Ako nema kvoruma, predsjednik može sazvati izvanredni sastanak na kojem se odluke mogu donositi bez obzira na kvorum.

10.3. Za sve odluke koje se donose na temelju članaka 28., 29., 30., 32. i 33., glasovi u Upravnom vijeću ponderiraju se prema udjelima nacionalnih središnjih banaka u upisanom kapitalu ESB-a. Ponderi glasova članova Izvršnog odbora jesu nula. Odluka za koju je potrebna kvalificirana većina usvaja se ako glasovi za predstavljaju najmanje dvije trećine upisanog kapitala ESB-a i najmanje polovicu imatelja udjela. Ako guverner ne može biti nazočan, može imenovati zamjenika za davanje svog ponderiranog glasa.

10.4. Sastanci su tajni. Upravno vijeće može odlučiti učiniti javnim ishod svojih vijećanja.

10.5. Upravno vijeće sastaje se najmanje deset puta godišnje.

Članak 11.

Izvršni odbor

11.1. U skladu s člankom 283. stavkom 2. prvim podstavkom Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Izvršni odbor sastoji se od predsjednika, potpredsjednika i još četiriju članova.

Članovi obavljaju svoje dužnosti u punom radnom vremenu. Nijedan se član ne smije baviti ni jednim drugim zanimanjem, ni plaćenim ni neplaćenim, osim ako to iznimno odobri Upravno vijeće.

11.2. U skladu s člankom 283. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Europsko Vijeće, kvalificiranom većinom, na preporuku Vijeća danu nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Upravnim vijećem, imenuje predsjednika, potpredsjednika i ostale članove Izvršnog odbora iz redova osoba s ugledom i stručnim iskustvom u monetarnom ili bankarskom području.

Njihov mandat traje 8 godina i ne može se obnavljati.

Članovi Izvršnog odbora mogu biti samo državljani država članica.

11.3. Uvjeti zapošljavanja članova Izvršnog odbora, osobito njihove plaće, mirovine i ostala prava iz socijalne sigurnosti predmetom su ugovora s ESB-om i utvrđuje ih Upravno vijeće na prijedlog odbora koji se sastoji od triju članova koja imenuje Upravno vijeće i triju članova koja imenuje Vijeće. Članovi Izvršnog odbora nemaju pravo glasa o pitanjima iz ovog stavka.

11.4. Ako član Izvršnog odbora više ne ispunjava uvjete koji su potrebni za obavljanje dužnosti ili ako je počinio tešku povredu dužnosti, Sud ga, na zahtjev Upravnog vijeća ili Izvršnog odbora, može razriješiti dužnosti.

11.5. Svaki osobno nazočan član Izvršnog odbora ima pravo glasovati i u tu svrhu ima jedan glas. Osim ako je drukčije predviđeno, Izvršni odbor odlučuje običnom većinom danih glasova. U slučaju neodlučenog rezultata glasovanja predsjednikov je glas odlučujući. Modaliteti glasovanja navode se u poslovniku iz članka 12. stavka 12.3.

11.6. Izvršni je odbor odgovoran za tekuće poslovanje ESB-a.

11.7. Svako slobodno mjesto u Izvršnom odboru popunjava se imenovanjem novog člana u skladu s člankom 11. stavkom 11.2.

Članak 12.

Zadaće tijela nadležnih za odlučivanje

12.1. Upravno vijeće usvaja smjernice i donosi odluke potrebne kako bi se osiguralo obavljanje zadaća dodijeljenih ESSB-u temeljem Ugovorâ i ovog Statuta. Upravno vijeće oblikuje monetarnu politiku Unije uključujući, prema potrebi, odluke koje se odnose na intermedijarne ciljeve monetarne politike, ključne kamatne stope i ponudu pričuve u ESSB-u te utvrđuje smjernice potrebne za njihovu primjenu.

Izvršni odbor provodi monetarnu politiku u skladu sa smjernicama i odlukama koje utvrđuje Upravno vijeće. U tom smislu Izvršni odbor daje potrebne naputke nacionalnim središnjim bankama. Nadalje, Izvršni odbor može imati određene ovlasti koje mu se prenose kada Upravno vijeće tako odluči.

U mjeri u kojoj se to smatra mogućim i primjerenim te ne dovodeći pritom u pitanje odredbe ovog članka, ESB koristi nacionalne središnje banke za obavljanje poslova koji su dio zadaća ESSB-a.

12.2. Izvršni je odbor odgovoran za pripremu sastanaka Upravnog vijeća.

12.3. Upravno vijeće donosi poslovnik u kojem se utvrđuje unutarnji ustroj ESB-a i njegova tijela nadležna za odlučivanje.

12.4. Upravno vijeće obavlja savjetodavne funkcije iz članka 4.

12.5. Upravno vijeće donosi odluke iz članka 6.

Članak 13.

Predsjednik

13.1. Predsjednik ili u njegovoj odsutnosti potpredsjednik predsjedava Upravnim vijećem i Izvršnim odborom ESB-a.

13.2. Ne dovodeći u pitanje članak 38. predsjednik ili osoba koju on imenuje predstavljaju ESB prema van.

Članak 14.

Nacionalne središnje banke

14.1. U skladu s člankom 131. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, svaka država članica osigurava da njezino nacionalno zakonodavstvo, uključujući i statut njezine nacionalne središnje banke, bude usklađeno s Ugovorima i ovim Statutom.

14.2. Statuti nacionalnih središnjih banaka moraju osobito predvidjeti da mandat guvernera nacionalne središnje banke bude najmanje 5 godina.

Guverner može biti razriješen dužnosti samo ako više ne ispunjava uvjete koji su potrebni za obavljanje dužnosti ili ako je počinio tešku povredu dužnosti. Protiv odluke donesene u tom smislu, dotični guverner ili Upravno vijeće mogu pokrenuti postupak pred Sudom zbog povrede Ugovorâ ili bilo kojeg pravnog pravila vezanog za njegovu primjenu. Takav se postupak pokreće u roku od dva mjeseca od objavljivanja odluke ili obavješćivanja tužitelja o njoj ili, ako takva objava ili obavijest izostanu, od dana kad je tužitelj saznao za odluku.

14.3. Nacionalne središnje banke sastavni su dio ESSB-a i djeluju u skladu sa smjernicama i naputcima ESB-a. Upravno vijeće poduzima potrebne korake kako bi osiguralo usklađenost sa smjernicama i naputcima ESB-a te traži da mu se dostave svi potrebni podaci.

14.4. Nacionalne središnje banke mogu obavljati i funkcije koje nisu navedene u ovom Statutu, osim ako Upravno vijeće dvotrećinskom većinom danih glasova utvrdi da su oni u suprotnosti s ciljevima i zadaćama ESSB-a. Takve se funkcije obavljaju na vlastitu odgovornost i za vlastiti račun nacionalnih središnjih banaka i ne smatraju se dijelom funkcija ESSB-a.

Članak 15.

Obveze izvješćivanja

15.1. ESB najmanje tromjesečno izrađuje i objavljuje izvješća o aktivnostima ESSB-a.

15.2. Konsolidirano financijsko izvješće ESSB-a objavljuje se svaki tjedan.

15.3. U skladu s člankom 284. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ESB dostavlja Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji, a također i Europskom vijeću, godišnje izvješće o aktivnostima ESSB-a i o monetarnoj politici u prethodnoj i tekućoj godini.

15.4. Izvješća i izjave iz ovog članka dostupne su zainteresiranim stranama bez naknade.

Članak 16.

Novčanice

U skladu s člankom 128. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije Upravno vijeće ima isključivo pravo odobriti izdavanje euronovčanica u Uniji. Te novčanice mogu izdavati ESB i nacionalne središnje banke. Novčanice koje izdaju ESB i nacionalne središnje banke jedine su koje imaju status zakonskog sredstva plaćanja unutar Unije.

ESB koliko je to moguće poštuje postojeću praksu koja se odnosi na izdavanje i oblikovanje novčanica.

POGLAVLJE IV.
MONETARNE FUNKCIJE I POSLOVANJE ESSB-A

Članak 17.

Računi kod ESB-a i nacionalnih središnjih banaka

Radi obavljanja svojih poslova ESB i nacionalne središnje banke mogu otvarati račune za kreditne institucije, javne ustanove i druge sudionike na tržištu, te kao osiguranje prihvaćati imovinu i nematerijalizirane vrijednosne papire.

Članak 18.

Poslovi na otvorenom tržištu i kreditni poslovi

18.1. Radi ostvarivanja ciljeva ESSB-a i izvršenja svojih zadaća ESB i nacionalne središnje banke mogu:

- poslovati na financijskim tržištima izravnom kupnjom i prodajom (promptno i na rok) ili povratnom kupnjom i prodajom te davanjem i uzimanjem u zajam utrživih instrumenata u eurima ili u drugim valutama, kao i plemenitih kovina,
- sklapati kreditne poslove s kreditnim institucijama i drugim sudionicima na tržištu, a da se pritom odobravanje zajmova temelji na odgovarajućem osiguranju.

18.2. ESB utvrđuje opća načela za otvoreno tržište i kreditne poslove koje provodi sam ESB ili nacionalne središnje banke, uključujući objavljivanje uvjeta pod kojima su spremne sklapati takve poslove.

Članak 19.

Minimalne pričuve

19.1 Podložno članku 2., ESB može tražiti da kreditne institucije osnovane u državama članicama drže minimalnu pričuvu na računima kod ESB-a i nacionalnih središnjih banaka u skladu s ciljevima monetarne politike. Odredbe koje se odnose na izračun i određivanje potrebnih minimalnih pričuva može utvrditi Upravno vijeće. U slučaju nepridržavanja ESB ima pravo odrediti kaznene kamate te druge sankcije sa sličnim učinkom.

19.2 Za primjenu ovog članka, Vijeće, sukladno postupku utvrđenom člankom 41., određuje osnovicu za obračun minimalnih pričuva i maksimalne dopuštene omjere između tih pričuva i njihove osnovice te odgovarajuće sankcije u slučaju nepridržavanja.

Članak 20.

Drugi instrumenti monetarne kontrole

Uzimajući u obzir članak 2., Upravno vijeće može dvotrećinskom većinom danih glasova odlučiti o drugim operativnim metodama monetarne kontrole koje smatra primjerenima.

Vijeće sukladno postupku utvrđenom člankom 41. određuje opseg tih metoda ako se njima nameću obveze trećima.

Članak 21.

Poslovanje s osobama javnog prava

21.1. U skladu s člankom 123. Ugovora o funkcioniranju Europske unije zabranjena su prekračenja po računu i sve druge vrste kredita kod ESB-a ili kod nacionalnih središnjih banaka u korist institucija, tijela, ureda i agencija Unije, središnjih vlasti, regionalnih, lokalnih ili drugih tijela javne vlasti, ostalih javnopravnih tijela ili javnih poduzeća država članica, kao što je i ESB-u i nacionalnim središnjim bankama zabranjena kupnja dužničkih instrumenata neposredno od tih subjekata.

21.2. ESB i nacionalne središnje banke mogu nastupati kao fiskalni agenti za subjekte iz članka 21. stavka 1.

21.3. Odredbe ovog članka ne primjenjuju se na kreditne institucije u javnom vlasništvu prema kojima, u pogledu ponude pričuva od strane središnjih banaka, nacionalne središnje banke i ESB postupaju jednako kao i prema privatnim kreditnim institucijama.

Članak 22.

Klirinški i platni sustav

ESB i nacionalne središnje banke mogu stvoriti mogućnosti, a ESB donositi propise radi osiguranja učinkovitog i pouzdanog obračunskog i platnog sustava u Uniji i s drugim zemljama.

Članak 23.

Poslovanje s inozemstvom

ESB i nacionalne središnje banke mogu:

- uspostaviti odnose sa središnjim bankama i financijskim institucijama u drugim zemljama i, prema potrebi, s međunarodnim organizacijama,
- kupovati i prodavati promptno i terminski sve vrste deviznih sredstava i plemenitih kovina; izraz „devizna sredstva” uključuje vrijednosne papire i drugu imovinu u valuti bilo koje zemlje ili obračunske jedinice neovisno o obliku u kojem se čuva,

- držati sredstva i upravljati sredstvima iz ovog članka,
- voditi sve vrste bankovnih poslova u odnosima s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, uključujući davanje i uzimanje zajmova.

Članak 24.

Ostalo poslovanje

Uz poslove koji proizlaze iz njihovih zadaća, ESB i nacionalne središnje banke mogu sudjelovati u operacijama za svoje administrativne svrhe ili za svoje osoblje.

POGLAVLJE V.

BONITETNI NADZOR

Članak 25.

Bonitetni nadzor

25.1. ESB može davati savjete Vijeću, Komisiji i nadležnim tijelima država članica te se oni s njime mogu savjetovati o području djelovanja i provedbi zakonodavstva Unije koje se odnosi na bonitetni nadzor kreditnih institucija i stabilnost financijskog sustava.

25.2. U skladu sa svakom uredbom Vijeća iz članka 127. stavka 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ESB može obavljati posebne zadaće u vezi s politikama koje se odnose na bonitetni nadzor kreditnih institucija i drugih financijskih institucija s iznimkom osiguravajućih društava.

POGLAVLJE VI.

FINANCIJSKE ODREDBE ESSB-A

Članak 26.

Financijski izvještaji

26.1. Financijska godina ESB-a i nacionalnih središnjih banaka započinje prvog siječnja i završava posljednjeg dana prosinca.

26.2. Godišnje financijske izvještaje ESB-a izrađuje Izvršni odbor u skladu s načelima koja utvrđuje Upravno vijeće. Financijske izvještaje odobrava Upravno vijeće i nakon toga se objavljuju.

26.3. Zbog analitičkih i operativnih razloga Izvršni odbor izrađuje konsolidiranu bilancu stanja ESSB-a koja obuhvaća aktivu i pasivu nacionalnih središnjih banaka u okviru ESSB-a.

26.4. Za primjenu ovog članka Upravno vijeće utvrđuje potrebna pravila za standardizaciju računovodstvenih i izvještajnih postupaka za poslove koje obavljaju nacionalne središnje banke.

Članak 27.

Revizija

27.1. Reviziju financijskih izvještaja ESB-a i nacionalnih središnjih banaka obavljaju neovisni vanjski revizori koje preporučuje Upravno vijeće, a odobrava Vijeće. Revizori su ovlašteni za provjeru svih poslovnih knjiga i računa ESB-a i nacionalnih središnjih banaka te za dobivanje potpunih informacija o njihovom poslovanju.

27.2. Odredbe članka 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije primjenjuju se samo na kontrolu učinkovitosti upravljanja ESB-a.

Članak 28.

Kapital ESB-a

28.1. Kapital ESB-a iznosi 5 milijardi eura. Kapital se može povećati iznosima o kojima može odlučiti Upravno vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom predviđenom člankom 10. stavkom 10.3., u granicama i pod uvjetima koje odredi Vijeće u skladu s postupkom utvrđenim u članku 41.

28.2. Nacionalne središnje banke isključivi su upisnici i vlasnici kapitala ESB-a. Upis kapitala obavlja se u skladu s ključem koji se utvrđuje u skladu s člankom 29.

28.3. Upravno vijeće, djelujući kvalificiranom većinom predviđenom člankom 10. stavkom 10.3., određuje opseg kapitala koji se uplaćuje te oblik uplate.

28.4. Pridržavajući se članka 28. stavka 28.5., udjeli nacionalnih središnjih banaka u upisanom kapitalu ESB-a ne mogu se prenositi, založiti ili zaplijeniti.

28.5. Ako se ključ iz članka 29. prilagođuje, nacionalne središnje banke međusobno prenose udjele u kapitalu u mjeri potrebnoj da se osigura distribucija udjela u kapitalu koja odgovara prilagođenom ključu. Upravno vijeće određuje uvjete takvih prijenosa.

Članak 29.

Ključ za upis kapitala

29.1. Ključ za upis kapitala ESB-a, koji je prvi puta utvrđen 1998. prigodom osnivanja ESSB-a, utvrđuje se na način da se svakoj nacionalnoj središnjoj banci dodijeli ponder u tom ključu koji je jednak zbroju:

- 50 % udjela njezine države članice u broju stanovništva Unije u prethodnoj godini koja prethodi osnivanju ESSB-a,
- 50 % udjela njezine države članice u bruto domaćem proizvodu po tržišnim cijenama Unije utvrđenom u posljednjem petogodišnjem razdoblju koje prethodi prethodnoj godini prije osnivanja ESSB-a.

Postoci se zaokružuju na nižu ili višu vrijednost najbližeg višekratnika od 0,0001 postotnog poena.

29.2. Statističke podatke koji se upotrebljavaju za primjenu ovog članka dostavlja Komisija u skladu s pravilima koje donosi Vijeće u skladu s postupkom predviđenim u članku 41.

29.3. Ponderi koji se dodjeljuju nacionalnim središnjim bankama prilagođavaju se svakih pet godina nakon osnivanja ESSB-a analogno odredbama utvrđenima u članku 29. stavku 29.1. Prilagođeni ključ primjenjuje se s učinkom od prvog dana sljedeće godine.

29.4. Upravno vijeće poduzima sve druge mjere potrebne za primjenu ovog članka.

Članak 30.

Prijenos deviznih pričuva u ESB

30.1. Ne dovodeći u pitanje članak 28., nacionalne središnje banke opskrbljuju ESB deviznim pričuvama u valutama koje nisu valute država članica, euro, pričuvne pozicije u MMF-u i posebna prava vučenja, do iznosa u vrijednosti 50 milijardi eura. Upravno vijeće odlučuje o udjelu koji se prenosi na ESB nakon njegovog osnivanja i o iznosima koji se prenose kasnije. ESB ima puno pravo držati devizne pričuve koje mu se prenesu i njima upravljati te ih upotrebljavati za svrhe određene ovim Statutom.

30.2. Doprinos svake nacionalne središnje banke utvrđuje se razmjerno njezinu udjelu u upisanom kapitalu ESB-a.

30.3. ESB priznaje svakoj nacionalnoj središnjoj banci potraživanje koje je jednako njezinu doprinosu. Upravno vijeće određuje denominaciju i naknadu za takva potraživanja.

30.4. ESB može tražiti dodatne devizne pričuve iznad iznosa utvrđenog u članku 30. stavku 30.1., u skladu s člankom 30. stavkom 30.2., u granicama i pod uvjetima koje odredi Vijeće u skladu s postupkom utvrđenim u članku 41.

30.5. ESB može držati pričuvne pozicije u MMF-u i posebna prava vučenja i njima upravljati te osigurati objedinjavanje tih sredstava.

30.6. Upravno vijeće poduzima sve druge mjere potrebne za primjenu ovog članka.

Članak 31.

Devizne pričuve koje drže nacionalne središnje banke

31.1. Nacionalne središnje banke mogu obavljati poslove povezane s ispunjavanjem svojih obveza prema međunarodnim organizacijama u skladu s člankom 23.

31.2. Sva ostala poslovanja s deviznim pričuvama koja ostaju pri nacionalnim središnjim bankama nakon prijenosa iz članka 30. i poslovi država članica s njihovim operativnim deviznim sredstvima, koje premašuju određenu granicu koja se utvrđuje u okviru članka 31. stavka 31.3., podliježu odobrenju ESB-a radi osiguranja sukladnosti s tečajnom i monetarnom politikom Unije.

31.3. Upravno vijeće izdaje smjernice radi olakšanja tog poslovanja.

Članak 32.

Raspodjela monetarnog prihoda nacionalnih središnjih banaka

32.1. Prihod koji ostvaruju nacionalne središnje banke pri obavljanju funkcije monetarne politike ESSB-a (dalje u tekstu „monetarni prihod“) raspodjeljuje se krajem svake financijske godine sukladno odredbama ovog članka.

32.2. Iznos monetarnog prihoda svake nacionalne središnje banke jednak je njezinu godišnjem prihodu ostvarenom iz njezinih sredstava koja se drže u novčanicama u optjecaju i u depozitima kreditnih institucija. Nacionalne središnje banke namjenski raspoređuju ta sredstva u skladu sa smjernicama koje utvrđuje Upravno vijeće.

32.3. Ako nakon uvođenja eura strukture bilance stanja nacionalnih središnjih banaka prema prosudbi Upravnog vijeća ne dopuštaju primjenu članka 32. stavka 32.2., Upravno vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, može odlučiti da se odstupajući od članka 32. stavka 32.2. monetarni prihod procjenjuje prema alternativnoj metodi za razdoblje od najviše pet godina.

32.4. Iznos monetarnog prihoda svake nacionalne središnje banke smanjuje se za iznos koji je jednak kamatama plaćenima od strane te središnje banke za depozite kreditnih institucija u skladu s člankom 19.

Upravno vijeće može odlučiti da se nacionalnim središnjim bankama naknade troškovi nastali izdavanjem novčanica ili u iznimnim okolnostima posebni gubici nastali operacijama monetarne politike koje je poduzeo ESSB. Naknada je u obliku koji se prema prosudbi Upravnog vijeća smatra primjerenim; ti se iznosi mogu prebiti s monetarnim prihodom nacionalnih središnjih banaka.

32.5. Ukupni iznos monetarnog prihoda nacionalnih središnjih banaka raspodjeljuje se nacionalnim središnjim bankama razmjerno njihovim uplaćenim udjelima u kapitalu ESB-a, pridržavajući se odluka koje Upravno vijeće donese na temelju članka 33. stavka 33.2.

32.6. Obračun i namiru salda koja proizlazi iz raspodjele monetarnog prihoda provodi ESB u skladu sa smjericama koje utvrđuje Upravno vijeće.

32.7. Upravno vijeće poduzima sve druge mjere potrebne za primjenu ovog članka.

Članak 33.

Raspodjela neto dobiti i gubitka ESB-a

33.1. Neto dobit ESB-a prenosi se sljedećim redoslijedom:

- (a) iznos koji određuje Upravno vijeće, a koji ne smije prelaziti 20 % neto dobiti, prenosi se u fond opće pričuve, najviše do visine koja je jednaka 100 % kapitala;
- (b) preostala neto dobit raspodjeljuje se imateljima udjela ESB-a razmjerno njihovim uplaćenim udjelima.

33.2. U slučaju da ESB zabilježi gubitak, manjak se nadoknađuje iz fonda opće pričuve ESB-a i, ako je to potrebno, nakon odluke Upravnog vijeća, iz monetarnog prihoda dotične financijske godine, u razmjeru s i najviše do visine iznosa raspodijeljenih nacionalnim središnjim bankama u skladu s člankom 32. stavkom 32.5.

POGLAVLJE VII.

OPĆE ODREDBE

Članak 34.

Pravni akti

34.1. U skladu s člankom 132. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, ESB:

- donosi uredbe u opsegu u kojem su potrebne za provedbu zadaća utvrđenih u članku 3. stavku 3.1. prvoj alineji, članku 19. stavku 19.1., članku 22. ili članku 25. stavku 25.2. te u slučajevima koji se utvrđuju aktima Vijeća iz članka 41.,
- donosi odluke potrebne za izvršavanje zadaća koje su ESSB-u povjerene Ugovorima i ovim Statutom,
- daje preporuke i mišljenja.

34.2. ESB može odlučiti objaviti svoje odluke, preporuke i mišljenja.

34.3. U granicama i pod uvjetima koje Vijeće utvrdi u skladu s postupkom utvrđenim u članku 41., ESB je ovlašten određivati novčane kazne ili periodične penale poduzetnicima koji ne ispunjavaju obveze na temelju njegovih uredbi i odluka.

Članak 35.

Sudski nadzor i s njim povezana pitanja

35.1. Radnje ili propusti ESB-a podložni su ispitivanju ili tumačenju od strane Suda Europske unije u slučajevima i prema uvjetima utvrđenima u Ugovorima. ESB može pokrenuti postupak u slučajevima i prema uvjetima utvrđenima ovim Ugovorom.

35.2. U sporovima između ESB-a s jedne strane i njegovih vjerovnika, dužnika ili koje druge osobe s druge strane, odlučuju nadležni su nacionalni sudovi, osim ako je nadležnost dodijeljena Sudu Europske unije.

35.3. ESB podliježe režimu odgovornosti koji je predviđen u članku 340. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Nacionalne središnje banke odgovorne su na temelju svojih nacionalnih zakonodavstava.

35.4. Sud Europske unije nadležan je donijeti presudu na temelju bilo koje arbitražne klauzule sadržane u ugovoru koji je sklopljen od strane ESB-a ili u njegovo ime, bez obzira na to je li riječ o javnopravnom ili privatnopravnom ugovoru.

35.5. Odluku ESB-a o pokretanju postupka pred Sudom Europske unije donosi Upravno vijeće.

35.6. Sud Europske unije nadležan je u sporovima o ispunjavanju obveza nacionalne središnje banke temeljem Ugovorâ i ovog Statuta. Ako ESB smatra da nacionalna središnja banka nije ispunila neku obvezu temeljem ovog Statuta, o tom predmetu, nakon što je nacionalnoj središnjoj banci dala priliku da se očituje, daje obrazloženo mišljenje. Ako dotična nacionalna središnja banka ne postupi sukladno mišljenju u roku koji utvrdi ESB, ESB taj predmet može uputiti Sudu.

Članak 36.

Osoblje

36.1. Upravno vijeće, na prijedlog Izvršnog odbora, utvrđuje uvjete zaposlenja osoblja ESB-a.

36.2. Sud Europske unije nadležan je za rješavanje svih sporova između ESB-a i njegovih službenika u granicama i pod uvjetima utvrđenima u uvjetima zaposlenja.

Članak 37. (bivši članak 38.)**Čuvanje poslovne tajne**

37.1. Članovi upravnih tijela i osoblje ESB-a i nacionalnih središnjih banaka ne smiju, čak ni nakon prestanka njihove dužnosti, otkrivati one podatke koji su obuhvaćeni obvezom čuvanja poslovne tajne.

37.2. Osobe koje imaju pristup podacima koji su obuhvaćeni zakonodavstvom Unije koje nameće obvezu čuvanja tajnosti podliježu tom zakonodavstvu.

Članak 38. (bivši članak 39.)**Potpisnici**

ESB se pravno obvezuje trećima svakom radnjom predsjednika ili dvaju članova Izvršnog odbora ili potpisom dvaju članova osoblja ESB-a koje je predsjednik na odgovarajući način ovlastio za potpisivanje u ime ESB-a.

Članak 39. (bivši članak 40.)**Povlastice i imuniteti**

Na državnim područjima država članica ESB uživa takve povlastice i imunitete koji su mu potrebni za obavljanje njegovih zadaća, pod uvjetima utvrđenima Protokolom o povlasticama i imunitetima Europskih zajednica.

POGLAVLJE VIII.

IZMJENA STATUTA I DOPUNSKO ZAKONODAVSTVO

Članak 40. (bivši članak 41.)**Pojednostavnjeni postupak izmjene**

40.1. U skladu s člankom 129. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Europski parlament i Vijeće mogu izmijeniti članak 5. stavke 5.1., 5.2. i 5.3., članke 17. i 18., članak 19. stavak 19.1., članke 22., 23., 24., 26., članak 32. stavke 32.2., 32.3., 32.4. i 32.6., članak 33. stavak 33.1. točku (a) te članak 36. ovog Statuta i to odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom na preporuku ESB-a i nakon savjetovanja s Komisijom ili na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s ESB-om.

40.2. Članak 10. stavak 10.2. može se izmijeniti jednoglasnom odlukom Europskog vijeća na preporuku Europske središnje banke i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Komisijom ili na preporuku Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Europskom središnjom bankom. Te izmjene ne stupaju na snagu dok ih ne odobre države članice u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

40.3. Za preporuku ESB-a u skladu s ovim člankom potrebna je jednoglasna odluka Upravnog vijeća.

Članak 41. (bivši članak 42.)

Dopunsko zakonodavstvo

U skladu s člankom 129. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Vijeće, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i ESB-om ili na preporuku ESB-a i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Komisijom, donosi odredbe iz članka 4., članka 5. stavka 5.4., članka 19. stavka 19.2., članka 20., članka 28. stavka 28.1., članka 29. stavka 29.2., članka 30. stavka 30.4. i članka 34. stavka 34.3. ovog Statuta.

POGLAVLJE IX.

PRIJELAZNE I DRUGE ODREDBE ZA ESSB

Članak 42. (bivši članak 43.)

Opće odredbe

42.1. Odstupanje iz članka 139. Ugovora o funkcioniranju Europske unije podrazumijeva da sljedeći članci ovog Statuta ne dodjeljuju nikakva prava niti nameću nikakve obveze dotičnim državama članicama: članci 3. i 6., članak 9. stavak 9.2., članak 12. stavak 12.1., članak 14. stavak 14.3., članci: 16., 18., 19., 20., 22. i 23., članak 26. stavak 26.2. te članci: 27., 30., 31., 32., 33., 34. i 49.

42.2. Središnje banke država članica s odstupanjem iz članka 139. navedenog Ugovora zadržavaju svoje ovlasti u području monetarne politike u skladu s nacionalnim pravom.

42.3. U skladu s člankom 139. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, izraz „države članice” znači „države članice čija je valuta euro” u sljedećim člancima ovog Statuta: u članku 3., članku 11. stavku 11.2., članku 19.

42.4. Izraz „nacionalne središnje banke” znači „središnje banke država članica čija je valuta euro” u sljedećim člancima ovog Statuta: u članku 9. stavku 9.2., članku 10. stavcima 10.2. i 10.3., članku 12. stavku 12.1., člancima: 16., 17., 18., 22., 23., 27., 30., 31. i 32., članku 33. stavku 33.2. i članku 49.

42.5. Izraz „imatelji udjela” znači „središnje banke država članica čija je valuta euro” u članku 10. stavku 10.3. i članku 33. stavku 33.1.

42.6. Izraz „upisani kapital ESB-a” znači „kapital ESB-a koji su upisale središnje banke država članica čija je valuta euro” u članku 10. stavku 10.3. i članku 30. stavku 30.2.

Članak 43. (bivši članak 44.)**Prijelazne zadaće ESB-a**

ESB preuzima prijašnje zadaće EMI-ja iz članka 141. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koje se zbog odstupanjâ jedne ili više država članica i dalje izvršavaju nakon uvođenja eura.

ESB daje savjete tijekom priprema za prestanak odstupanja navedenih u članku 140. navedenog Ugovora.

Članak 44. (bivši članak 45.)**Opće vijeće ESB-a**

44.1. Ne dovodeći u pitanje članak 129. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, osniva se Opće vijeće kao treće tijelo ESB-a nadležno za odlučivanje.

44.2. Opće vijeće čine predsjednik i potpredsjednik ESB-a te guverneri nacionalnih središnjih banaka. Na sastancima Općeg vijeća mogu sudjelovati i ostali članovi Izvršnog odbora, ali bez prava glasa.

44.3. Zadaće Općeg vijeća u cijelosti su navedene u članku 46. ovog Statuta.

Članak 45. (bivši članak 46.)**Poslovnik Općeg vijeća**

45.1. Predsjednik ili, u njegovoj odsutnosti, potpredsjednik ESB-a predsjedaju Općim vijećem ESB-a.

45.2. Na sastancima Općeg vijeća mogu sudjelovati predsjednik Vijeća i član Komisije, ali bez prava glasa.

45.3. Predsjednik priprema sastanke Općeg vijeća.

45.4. Odstupajući od članka 12. stavka 12.3., Opće vijeće donosi svoj poslovnik.

45.5. Tajništvo Općeg vijeća osigurava ESB.

Članak 46. (bivši članak 47.)**Zadaće Općeg vijeća**

46.1. Opće vijeće:

— obavlja zadaće iz članka 43.,

— doprinosi savjetodavnoj funkciji navedenoj u članku 4. i članku 25. stavku 25.1.

46.2. Opće vijeće doprinosi pri:

- prikupljanju statističkih podataka iz članka 5.,
- izvještajnim aktivnostima ESB-a iz članka 15.,
- utvrđivanju potrebnih pravila za primjenu članka 26. iz članka 26. stavka 26.4.,
- poduzimanju svih drugih mjera iz članka 29. stavka 29.4. potrebnih za primjenu članka 29.,
- utvrđivanju uvjeta zaposlenja osoblja ESB-a iz članka 36.

46.3. Opće vijeće doprinosi potrebnim pripremama za neopozivo utvrđivanje deviznih tečajeva država članica s odstupanjem u odnosu na euro iz članka 140. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

46.4. Predsjednik ESB-a obavješćuje Opće vijeće o odlukama Upravnog vijeća.

Članak 47. (bivši članak 48.)

Prijelazne odredbe za kapital ESB-a

U skladu s člankom 29. stavkom 29.1., svakoj nacionalnoj središnjoj banci dodjeljuje se ponder u ključu za upis kapitala ESB-a. Odstupajući od članka 28. stavka 28.3. središnje banke država članica s odstupanjem ne uplaćuju svoj upisani kapital, osim ako Opće vijeće, odlučujući većinom koja predstavlja najmanje dvije trećine upisanog kapitala ESB-a i najmanje polovicu imatelja udjela, odluči da se mora uplatiti minimalni postotak kao doprinos za troškove poslovanja ESB-a.

Članak 48. (bivši članak 49.)

Odgodeno plaćanje kapitala, pričuva i rezervacija ESB-a

48.1. Središnja banka države članice čije je odstupanje prestalo uplaćuje svoj upisani udio kapitala ESB-a u istom opsegu kao središnje banke drugih država članica čija je valuta euro, te prenosi devizne pričuve ESB-u u skladu s člankom 30. stavkom 30.1. Iznos koji treba prenijeti određuje se množenjem protuvrijednosti eura prema važećem tečaju onih deviznih pričuva koje su već prenijete ESB-u u skladu s člankom 30. stavkom 30.1. s omjerom broja udjela upisanih od strane dotične nacionalne središnje banke i broja udjela koje su već uplatile ostale nacionalne središnje banke.

48.2. Osim uplate koja se obavlja u skladu s člankom 48. stavkom 48.1., dotična središnja banka doprinosi pričuvama ESB-a, rezervacijama koje su jednake pričuvama te iznosu koji tek treba dodijeliti pričuvama i rezervacijama koje odgovaraju saldu računa dobiti i gubitka na dan 31. prosinca godine koja prethodi prestanku odstupanja. Iznos koji se daje određuje se množenjem iznosa pričuva,

kao što je utvrđeno gore u tekstu i kako je navedeno u prihvaćenoj bilanci stanja ESB-a, s omjerom broja upisanih udjela od strane dotične središnje banke i broja udjela koje su već uplatile ostale središnje banke.

48.3 Nakon što jedna ili više zemalja postanu državama članicama i njihove nacionalne središnje banke postanu dijelom ESSB-a, upisani kapital ESB-a i ograničenje iznosa deviznih pričuva koji se može prenijeti ESB-u automatski se povećava. Iznos povećanja određuje se množenjem odgovarajućih tada važećih iznosa s omjerom, u okviru proširenog ključa za upis kapitala, između pondera pristupajućih nacionalnih središnjih banaka i pondera nacionalnih središnjih banaka koje su već članice ESSB-a. Ponder svake nacionalne središnje banke u ključu za upis kapitala izračunava se analogno članku 29. stavku 29.1 i u skladu s člankom 29. stavkom 29.2. Referentna razdoblja koja se koriste za statističke podatke jednaka su razdobljima koja su se upotrebljavala za zadnje petogodišnje usklađivanje pondera predviđeno člankom 29. stavkom 29.3.

Članak 49. (bivši članak 52.)

Zamjena novčanica u valutama država članica

Nakon neopozivog utvrđivanja deviznih tečajeva u skladu s člankom 140. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Upravno vijeće poduzima mjere koje su potrebne da bi se osiguralo da se novčanice u valutama s neopozivo utvrđenim deviznim tečajevima, od strane nacionalnih središnjih banaka zamjenjuju prema njihovim odgovarajućim paritetnim vrijednostima.

Članak 50. (bivši članak 53.)

Primjenjivost prijelaznih odredaba

Ako ima i sve dok ima država članica s odstupanjem, primjenjuju se članci od 42. do 47.
